

Referendumkamer Leiden

Aan de raad van de gemeente Leiden

Leiden, 5 november 2020

Onderwerp: advies referendumverzoek inzake raadsvoorstel 'Inrichtingsvoorstel wijk sportpark Roomburgerpark' (RV20.0088).

Geachte raad,

Conform artikel 9, lid 3, van de Leidse Referendumverordening 2008 brengen wij u hierbij advies uit naar aanleiding van het op 28 oktober 2020 ingediende inleidende referendumverzoek inzake het raadsvoorstel 'Inrichtingsvoorstel wijk sportpark Roomburgerpark' (RV20.0088).

Inleidend verzoek

Een inleidend referendumverzoek in de zin van artikel 9 Referendumverordening 2008 is ingediend door de heer J. Birnie en mevrouw L.F. van Loon en ging vergezeld van een aantal handtekeninglijsten. De griffier heeft vervolgens het college verzocht om te onderzoeken of het verzoek is voorzien van een voldoende aantal geldige handtekeningen ter ondersteuning van een inleidend referendumverzoek (vgl. artikel 9, lid 4, Referendumverordening). Op 4 november 2020 heeft de burgemeester aan de gemeenteraad bericht, dat daadwerkelijk voldoende geldige ondersteuningshandtekeningen zijn verzameld. Met 1.939 geldige ondersteuningshandtekeningen is aan de in artikel 1 van de Referendumverordening 2008 gestelde voorwaarde van 750 handtekeningen voldaan. Het inleidende verzoek wordt voldoende ondersteund.

Voorbereiding advies toelaatbaarheid onderwerp

Artikel 9, lid 3, van de Referendumverordening bepaalt tevens dat indien het college of een of meer leden van de raad van mening zijn dat een inleidend verzoek *niet* behoort te worden ingewilligd, zij de Referendumkamer hiervan tijdig in kennis dienen te stellen. De indieners van het inleidend referendumverzoek, het college en de raadsleden (via de fractievoorzitters) is door de Referendumkamer op 26 oktober 2020 gevraagd schriftelijk te melden indien zij van mening zijn dat het inleidend verzoek, gelet op bovengenoemd artikel uit de Referendumverordening, niet behoort te worden ingewilligd. De indieners hebben op 1 november 2020 en het college heeft op 4 november aangegeven het onderwerp referendabel te vinden; het college vroeg overigens advies over het vervolgproces, waarover hieronder meer.

Voorafgaand aan het uitbrengen van het advies over de toelaatbaarheid van het onderwerp stelt de Referendumkamer tevens de meest betrokkenen bij het referendumproces in de gelegenheid hun opvattingen hierover toe te lichten. Hiertoe is op woensdag 4 november 2020 een consultatiebijeenkomst georganiseerd, waarvoor de indieners van het referendumverzoek en het college zijn uitgenodigd (dd. 26 oktober 2020). Deze bijeenkomst vond vanwege de Corona-maatregelen digitaal plaats en werd 'live' uitgezonden.

Omdat het college van oordeel is dat gelet op het bepaalde in artikel 3 van de Referendumverordening het onderwerp referendabel is, is door het college afgezien van de mogelijkheid om dit standpunt nader toe te lichten (brief dd. 4 november 2020).

De bijeenkomst is bijgewoond door wethouder Dirkse namens het college (met het oog op het vervolgproces) en één van de initiatiefnemers, de heer J. Birnie. De heer Birnie was (begrijpelijkwijze) van oordeel dat het voornoemde conceptraadbesluit onderwerp van referendum zou kunnen zijn. Dit standpunt had hij overigens reeds eerder (dd. 1 november 2020) schriftelijk aan de Referendumkamer kenbaar gemaakt.

Vervolgproces

In de voornoemde brief van het college (dd. 4 november) wordt ook melding gemaakt van het vervolg van het referendumproces, in het bijzonder de mogelijkheid om een referendum, bij voldoende ondersteuning van het definitieve verzoek, pas te doen plaatsvinden op het moment dat het zogenoemde kaderbesluit over de herinrichting van het wijkspark Roomburgerpark aan de orde is. De Referendumkamer heeft zich over deze mogelijkheid geboden maar acht zich niet in staat in dezen positief te adviseren.

Ten eerste is dit verzoek van het college in de gesuggereerde constructie pas relevant in een latere fase van het referendumproces, als voldoende handtekeningen voor een definitief referendumverzoek zijn verzameld.

Ten tweede staat het collegevoorstel op gespannen voet met letter en geest van de Referendumverordening, met name gelet op artikel 3, lid 2.a. Het betreft hier de uitsluitingsgrond die stelt dat een referendumverzoek wordt afgewezen als eerder een referendum over het betreffende onderwerp of voorstel mogelijk zou zijn geweest. In het voorstel van het college lijkt daarvan sprake te zijn; immers, het uitgewerkte ontwerp waarvan het college spreekt kan niet anders dan worden gezien als een vervolg op het raadsvoorstel 'Inrichtingsvoorstel wijkspark Roomburgerpark' (RV20.0088) waarover een referendum mogelijk is of, bij het volgen van het voorstel van het college, zou zijn geweest.

Wanneer voldaan wordt aan de in de Referendumverordening gestelde voorwaarden aan een inleidend verzoek (kort gezegd: tijdige indiening, voldoende geldige handtekeningen en een referendabel onderwerp) wordt op basis van artikel 9 van de Referendumverordening door de raad geen besluit genomen over het raadsvoorstel 'Inrichtingsvoorstel wijkspark Roomburgerpark' (RV20.0088). De vraagstelling voor een referendum vindt plaats op basis van het raadsvoorstel zoals dat er (na eventuele amendering) uitziet. Daaraan kan de Leidse bevolking vervolgens steun geven in de fase van het definitieve referendumverzoek. De opdracht aan het college een kaderbesluit uit te werken binnen de voorwaarden van het raadsvoorstel maakt ook onderdeel uit van het inrichtingsvoorstel. De door het college voorgestelde route is dan ook op dit punt in strijd met letter dan wel geest van de referendumverordening, die meer in het algemeen geen regeling bevat volgens welke de voorgestelde constructie kan worden uitgevoerd. De Referendumkamer kan tegen deze achtergrond uiteraard niet een advies uitbrengen dat in strijd lijkt met de (eigen) Leidse Referendumverordening.

Ten derde maakt uitstel van het referendum het onmogelijk om, mocht de gemeenteraad dat wenselijk achten, dat eventuele referendum gelijktijdig te houden met de eerstvolgende verkiezingen voor de Tweede Kamer, wat wellicht mogelijk is als het gebruikelijke traject wordt gevolgd, met bijbehorende praktische en financiële voordelen van dien vergeleken met aan afzonderlijk te organiseren lokaal referendum.

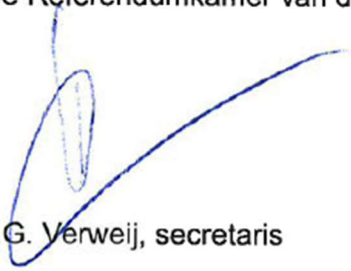
Beoordeling en conclusie Referendumkamer

De criteria voor de beoordeling van een referendumverzoek zijn neergelegd in artikel 3 van de Referendumverordening. Een eerste criterium (genoemd in lid 1) is, dat uitsluitend een conceptraadbesluit onderwerp van referendum kan zijn. Aan deze voorwaarde is voldaan: het beoogde referendumonderwerp betreft het raadsvoorstel 'Inrichtingsvoorstel wijkspark Roomburgerpark' (RV20.0088). Lid 2 noemt onder de sub-leden a-i een aantal specifieke kenmerken die het onmogelijk zouden maken een conceptraadbesluit aan een referendum te onderwerpen. Eigen bestudering van het conceptraadvoorstel 'Inrichtingsvoorstel wijkspark Roomburgerpark' (RV20.0088) aangevuld met de door anderen ingebrachte informatie maakt duidelijk, dat van een dergelijke uitsluitingsgrond geen sprake is. De Referendumkamer komt dan ook tot de conclusie dat het raadsvoorstel 'Inrichtingsvoorstel wijkspark Roomburgerpark' (RV20.0088) zich wat onderwerp betreft niet tegen honorering van het inleidend

referendumverzoek door de gemeenteraad Leiden verzet. De Referendumkamer adviseert de gemeenteraad Leiden dan ook positief ten aanzien van de toelaatbaarheid van het onderwerp.

Hoogachtend,

De Referendumkamer van de gemeente Leiden,

J.G. Verweij, secretaris

J.J.M. van Holsteyn, voorzitter